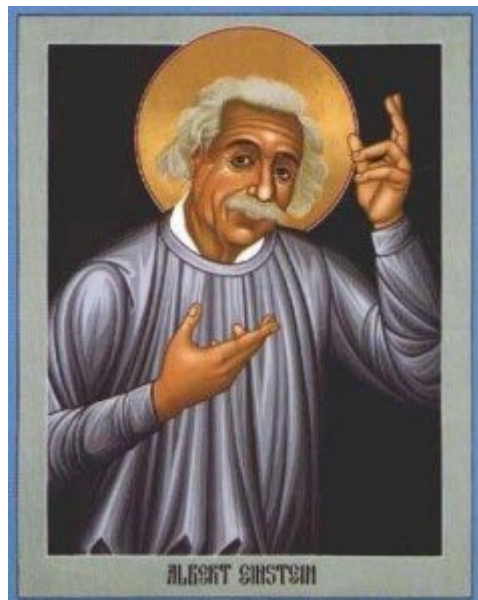

Autor: Pierre Chassard

Byl Albert Einstein génius? V německých zemích za fyzikálního génia platí. Ve Francii je pro mnohé fyziky jen příživníčkem. Co je pravda tam, není pravda naproti. Snad se tyto odporující si názory odvíjejí od toho, že v první zemi je servilita tisku k jistému houfečku lidí větší než v druhé. Faktem je, že v Německu byl Einstein předchozí rok [1] oslavován jako jakýsi nadčlověk inteligence. Ve Francii se spíše snažili odhalit zamlčovanou pravdu. A pravda je, že Lotrinčan **Henri Poincaré** byl v oboru fyziky daleko před Einsteinem, takže je skutečným vynálezcem dobře známého vzorce $E=mc^2$ a tím speciální teorie relativity.

Ve své knize *Jak jsem se stal Einsteinem. Pravdivý příběh $E=mc^2$* (*Comment je suis devenu Einstein. La véritable histoire $E=mc^2$* , Éditions Carnot, 2005) **Jean-Paul Auffray** popisuje, jak se to přihodilo. Einstein se v roce 1896, když rok předtím při přijímací zkoušce neuspěl, nechal imatrikulovat na Polytechniku v Curychu. S pěti nebo šesti jinými žáky byl přidělen do nejnižší třídy, a sice do sekce VI-A, jelikož nebyl schopen navštěvovat třídu vyšší. Tato sekce nevzdělávala budoucí inženýry, nýbrž učitele fyziky a matematiky, kteří nesměli učit na universitě, pouze na gymnáziu. V roce 1900 tak dostal Einstein diplom, který neměl s prestižním inženýrským diplomem z Polytechniky co dočinění.

Ve stejném roce se v Paříži spolu s druhou olympiádou konala světová výstava. Poincaré byl v této době již znám jako světově proslulý vědec. Kvůli jeho vysoké inteligenci jej považovali bezmála za nadpozemskou bytost. Francouzskou vládou byl pověřen, aby zorganizoval sympozium o fyzice. Poincaré pozval nejlepší vědce světa k počtě Nizozemce Hendrika Lorentze a na oslavu pětadvacátého výročí jeho doktorského titulu. [2] Poincarého příspěvek pro oslavný sborník obsahoval teoretické závěry, které ho o dva roky dříve přivedly k tomu, aby zformuloval vzorec $E=mc^2$, to znamená, že ho znal přinejmenším už v roce 1897. Einstein psal o vzorci teprve v září 1905 – aniž by Poincarého citoval – v poznámce pro *Annalen der Physik* a od té doby je jistým tiskem oslavován jako největší vědec na světě.

V roce 1904 byl Henri Poincaré pověřen, aby zastupoval francouzskou fyziku na mezinárodním vědeckém kongresu při světové výstavě v Saint-Louis v USA. 24. září 1904 mluvil o stavu matematické fyziky v současné době a v budoucnu. Teorie relativity, kterou v Saint-Louis jen stručně zmínil, vyšla kompletní koncem července 1905 v *Rendiconti Circolo matematico di Palermo* (Zprávy matematického kroužku z Palerma). Mezi rokem 1898 a počátkem června 1905 publikoval Henri Poincaré všechny hypotézy a základní rovnice, které tvoří základ speciální teorie relativity (Jean Hladik: *Comment le jeune et ambitieux Einstein s'est approprié la Relativité restreinte de Poincaré*, Ellipses, 2004). Einstein v Bernu všechny texty Henri Poincarého pečlivě studoval, obzvláště text o speciální teorii relativity z 5. července 1905. Poté o ní pilně napsal článek, který byl jen shrnutím Poincarého principů a výsledků, aniž by práce tohoto Lotrinčana zmínil. *Annalen der Physik* obdržely Einsteinův rukopis 30. července, to znamená pětadvacet dní po vyjití článku Poincarého. Einsteinovi to přesto nebránilo v tom, aby se vydával za jediného tvůrce speciální teorie relativity. Prozradil se však sám tím, že svůj článek nazval: „Prinzip der Relativität“, přímým překladem francouzského titulu: „Principe de relativité“, místo aby užil typicky německého obratu: „Relativitätsprinzip“. Einstein tedy nepřipustně prezentoval speciální teorii relativity jako svůj vlastní výkon. Jeho učitel Minkowski [3] učinil to samé s časoprostorem. To ovšem není nic jiného než krádež. Auffray, expert v kvantové a matematické fyzice, mluví o Einsteinovi jako o pleníiteli dobrých myšlenek.

Jak vidno, **revizionismus**, který správně popisuje fakta, je bezpodmínečně nutný i v historii fyziky...

Poznámky:

1. V roce 2005 bylo padesáté výročí Einsteinova úmrtí. Chassard publikoval článek, z něhož tato zkrácená německá verze vychází, nejprve ve Francii v roce 2006.
2. Hendrik Antoon Lorentz (1853-1928), laureát Nobelovy ceny za fyziku z roku 1902. Ve dvaadvaceti letech obhájil dizertaci Odraz a lom světla z hlediska Maxwellovy teorie.
3. Hermann Minkowski (1864-1909), matematik polsko-židovsko-německého původu.

Článek Pierre Chassarda *Wie ich Einstein geworden bin!* vyšel původně v *Elemente der Metapolitik zur europäischen Neugeburt*, č. 7/2007, s. 88 až 90.

Dílo Pierra Chassarda **zde**.